

ΠΑΣΟΚ:

Ποιά στρατηγική;

του Κ. 'Επιτροπάκη

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ πού ακολουθεί εντάσσεται στα πλαίσια μιᾶς προβληματικής για τὰ ζητήματα πού τίθενται στήν ανάπτυξη τοῦ λαϊκοῦ μας κινήματος. Ὁ συντάκτης του προέρχεται ἀπό τόν πολιτικό, ἀλλά καί ὀργανωτικό χώρο τοῦ ΠΑΣΟΚ ἔνταγμένος στα πλαίσια τῆς στρατηγικῆς τοῦ πολιτικοῦ του φορέα, θέτει ὀρισμένα προβλήματα πού ἀπασχολοῦν μερίδα στελεχῶν καί ὁπαδῶν τοῦ ΠΑΣΟΚ. Συνδέει τὰ ὀργανωτικά προβλήματα λειτουργίας μέ τήν πολιτική καί ἰδεολογική φυσιογνωμία τοῦ κόμματος καί ζητᾶ ἀποσαφήνιση τῆς στρατηγικῆς του.

ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ὁμως τό πρόβλημα τῆς δημοκρατικῆς λειτουργίας ἐνός πολιτικοῦ κόμματος δέν εἶναι ἀπλά ὀργανωτικό ζήτημα, ἀλλά οὔτε καί ἀφορᾷ ἀποκλειστικά τό ΠΑΣΟΚ· συνδέεται μέ γενικότερες καταστάσεις πού χαρακτηρίζουν τήν πολιτική μας ζωή καί εἶναι φυσικό νά μὴν ἐξαντλεῖται μέ τό κείμενο αὐτό.

ΤΟ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕ ὁμως, γιατί ἐκφράζει μιάν ἐκδοχή καί μιάν ἄποψη καί μπορεῖ νά ἀποτελέσει τήν ἀφετηρία ἐνός διαλόγου καί νά κινήσει τό ἐνδιαφέρον για τὰ πολλαπλά ζητήματα πού θέτει ἡ προώθηση τοῦ λαϊκοῦ κινήματος στή χώρα μας.

ΑΠΟ κάμποσο καιρό φαίνεται πῶς γίνονται ὀρισμένες διεργασίες στόν πολιτικό χώρο, ὀρισμένες μετατοπίσεις μέσα στό ἐκλογικό σῶμα· ἐφάνιζονται συγκεκριμένες ἀντιθέσεις στό χώρο τοῦ κυβερνῶντος κόμματος, πού θά διαμορφώσουν ὁπωσδήποτε μιᾶ καινούργια πολιτική σκηνή μέσα σ' ἕνα χρόνο τό ἀργότερο. Σάν πιά σημαντική ἀλλαγὴ, πού θά εἶναι καί καθοριστική για τίς μελλοντικές ἐξελίξεις διαφαίνεται ἡ ἀνοδος τοῦ ΠΑΣΟΚ σέ κόμμα, πού θά μπορεῖ νά κληθεῖ νά κυβερνήσει. Τέσσερις τουλάχιστον λόγοι συνηγοροῦν γι' αὐτό:

- Ἡ στροφή πού παρατηρεῖται στό ἐκλογικό σῶμα ἰδιαίτερα στήν ἐπαρχία, περισσότερο δέβαια, σάν ἀποτέλεσμα ἀντίθεσης πρὸς τήν κυβέρνηση καί ὄχι σάν ἀποτέλεσμα συνειδητοποίησης τῶν σοσιαλιστικῶν ἀρχῶν τοῦ ΠΑΣΟΚ ἀπὸ τήν πλευρά τῶν ψηφοφόρων. Τό τελευταῖο δέν ἔχει τόση σημασία, ὅσο ἔχει στήν παρούσα φάση τό ἀπλό γεγονός ὅτι σημαντικό μέρος τοῦ λαοῦ θά δώσει τήν ψήφο του στό ΠΑΣΟΚ.

- Ἡ δεδομένη πλέον ἀνικανότητα τῆς κυβέρνησης νά λύσει βασικά προβλήματα λόγω ἀτολμίας, ἐσωτερικῶν ἀντιθέσεων ἀλλά καί τοῦ συντηρητισμοῦ πού

τήν διακρίνει. Ἡ θρυλούμενη μετατόπιση τοῦ κ. Καραμανλῆ στήν προεδρία θέτει πρόβλημα συνοχῆς καί ἡγεσίας τῆς Νέας Δημοκρατίας· πρόβλημα ἀκανθῶδες καί δισεπίλυτο.

- Ἡ ἐπιδείνωση τῆς οἰκονομίας, ἡ ὁποία δημιουργεῖ ἀντιθέσεις καί ὀξύνει τήν κατάσταση. Ὑπολογίζεται ὅτι μέχρι τό τέλος τοῦ ἔτους ἡ κατάσταση τῆς οἰκονομίας θά ἔχει ὀδηγήσει σέ φανερή ἀνεργία, σέ πληθωρισμό πού θά ὑπερβαίνει τό 15% καί σέ οἰκονομική ἀπραξία τόν ἰδιωτικό τομέα.

- Ἡ δεδομένη πλέον διάλυση τοῦ Κέντρου καί ὁ καταποντισμός τῆς ΕΔΗΚ τοῦ κ. Ζίγδη. Συνοπτικά ἔτσι τό ΠΑΣΟΚ ὀδηγεῖται πρὸς τήν ἐξουσία ἀπὸ τό ἕνα μέρος, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι θέληση τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τό ἄλλο μέρος ἐπειδὴ ἡ Δεξιὰ σάν Νέα Δημοκρατία φαίνεται πῶς ἔχει ἐξαντλήσει πλέον τό ρόλο πού κλήθηκε νά παίξει τό 1974. Τήν κατάσταση αὐτή ἔχει ἐκτιμήσει σωστά, ὅπως φαίνεται, τό ΠΑΣΟΚ, πού στήν τελευταία του Σύνοδο τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς πήρε σημαντικές ἀποφάσεις ὀργανωτικῆς προετοιμασίας γιά τήν ἐξουσία.

ΑΣΧΕΤΑ πρὸς τίς ἀντιδράσεις τοῦ κατεστημένου στίς ἐξελίξεις αὐτές, ὅσο

περισσότερο θά πλησιάζουμε πρὸς τίς ἐκλογές, σέ μεγάλο μέρος τοῦ λαοῦ δημιουργοῦνται πολλά ἐρωτήματα, στα ὁποῖα τό ΠΑΣΟΚ εἶναι ὑποχρεωμένο νά ἀπαντήσει καί νά ξεδιαλύνει, μπροστά στόν ἱστορικό ρόλο πού ἀναλαμβάνει. Καί τοῦτο εἶναι περισσότερο σημαντικό, ἐάν ἀναλογιστεῖ κανεῖς, ὅτι μιᾶ ἀποτυχία τοῦ ΠΑΣΟΚ νά κυβερνήσει θά δημιουργήσει μιᾶ τέτοια ἀπογοήτευση, ὥστε θά εὐνοήσει τήν ἀνοδο ἄλλων κομμάτων, ἰδιαίτερα τοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ κατασκευάσματος τοῦ κ. Πεσματζίου, ὁ ὁποῖος θά ἀναλάβει τόν ἱστορικό ρόλο νά ἐμπεδώσει τό ἀστικό καθεστῶς, προσαρμόζοντάς το στίς σύγχρονες συνθήκες ἀνάπτυξης τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων μέσα στα πλαίσια τῆς ΕΟΚ.

Οἱ ἀνησυχίες πού διακατέχουν τόν λαό καί τὰ ἐρωτήματα πού τοῦ γεννιοῦνται δέν γνωρίζουμε ἂν φθάνουν στόν κ. Παπανδρέου καί ἐάν οἱ σύμβουλοί του τόν πληροφοροῦν ὀρθά. Τά θέτουμε ἐδῶ ἐπειδὴ τό ΠΑΣΟΚ πρέπει νά τὰ ἀπαντήσει μέ ὑπευθυνότητα, δηλαδή μέ πράξεις.

ΣΤΙΣ ἀποφάσεις τῆς τελευταίας Συνόδου τῆς Κ.Ε. τοῦ ΠΑΣΟΚ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου δέν γίνεται καθό-

λου λόγος για συνέδριο του ΠΑΣΟΚ ή έστω και για Συνδιάσκεψη. Θα περίμενε κανείς, ότι ένα σοσιαλιστικό κόμμα, όπως είναι το ΠΑΣΟΚ, και το οποίο τονίζει συνεχώς τις δημοκρατικές διαδικασίες, θα είχε μία ευαισθησία στο σημείο αυτό. Τόσο η Κεντρική του Επιτροπή, όσον και το Εκτελεστικό Γραφείο, αποτελούνται από πρόσωπα λίγο ή πολύ διορισμένα. Οι κλυδωνισμοί που γνώρισε το ΠΑΣΟΚ από τη δραστηριότητα των συγκεκριμένων ομάδων παλιότερα, πού η διαγραφή τους το απογύμνωσε και από στελέχη, μπορεί να δικαιολογούσαν μία τέτοια σύνθεση των ήγετικών οργάνων του. Έχουν όμως περάσει δυό χρόνια περίπου από την Συνδιάσκεψη του ΠΑΣΟΚ και υποτίθεται ότι η συνοχή του ΠΑΣΟΚ θα είχε επιτευχθεί, ώστε να γίνει προσφυγή στη βάση για την ανάδειξη εκλεγμένων οργάνων. Τό ΠΑΣΟΚ, τό κατ' έξοχόν κόμμα πού μετά τη μεταπολίτευση του 1974 έθεσε τις βάσεις για δημοκρατικές διαδικασίες μέσα στα ίδια κόμματα, φαίνεται να έχει τό προνόμιο να είναι τό μόνο κόμμα πού δέν τολμά να κάνει συνέδριο. 'Ο κόσμος αναρωτιέται γιατί; 'Όλα τά άλλα κόμματα, ΚΚΕ, ΚΚΕ ές. ΕΔΑ, ΕΔΗΚ και τό ΚΔΣ έχουν κάνει τά συνέδριά τους. 'Ακόμη και αυτή ή Νέα Δημοκρατία πηγαίνει για συνέδριο, ενώ όπως μαθαίνουμε από τόν τύπο, πρόσφατα έγιναν τά συνέδρια των σοσιαλιστικών κομμάτων της 'Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Τί φοβάται ό κ. Παπανδρέου; 'Υπάρχουν άνθρωποι πού θά του άμφισβητήσουν την ήγηση μέσα στο κόμμα; Δέν τέθηκε σάν θέμα στην τελευταία Κεντρική 'Επιτροπή ή σύγκληση Συνεδρίου. 'Αποτελεί έντοτους μιάν ιστορική πραγματικότητα τό γεγονός, ότι τό ΠΑΣΟΚ επιβιώνει και πέφτει μαζί μέ τόν κ. Παπανδρέου. Τόν ίδιον δέν φαίνεται να τόν άπασχολεί τό πρόβλημα του ΠΑΣΟΚ σάν Κινήματος, ούτε τό ένδεχόμενο της διαδοχής του. Κι' όμως αυτό είναι χαρακτηριστικό πολιτικών προσωπικοτήτων μέ ιστορικές διαστάσεις. Πέρα όμως από αυτό ό πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ γιατί δέν πραγματοποιεί αυτές τις άρχές πού ό ίδιος διακήρυξε;

ΕΝΑ δεύτερο βασικό ερώτημα πού θέτει ό λαός είναι ή φτώχεια σέ προσωπικότητες πού χαρακτηρίζει τά ήγετικά όργανα του ΠΑΣΟΚ. Μέ πολύ έλάχιστες εξαιρέσεις ή σύνθεση του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ είναι άχρωμη, ενώ ό κατάλογος των μελών της Κ.Ε. πού δημοσιεύθηκε στις έφημερίδες δείχνει μία ποικιλία στη σύνθεση από άποψη επαγγελμάτων, έλλειψη όμως άξιομένων προσωπικοτήτων. Μέ ποιούς θά κυβερνήσει ό κ. Παπανδρέου, εάν κληθεί να αναλάβει την διακυβέρνηση της χώρας; Στο ΠΑΣΟΚ δέν υπάρχουν πολλές προσωπικότητες, κι' όσες υπάρχουν δέν κατέχουν θέσεις υπεύθυνες. 'Επειδή ή Κ.Ε. είναι άπρόσωπη, δέν είναι αυτή πού προβλή-

ματίζει. 'Η σύνθεση όμως του Ε.Γ. πού είναι πλατιά γνωστή από τόν τύπο, δημιουργεί πρόβλημα έμπιστοσύνης, έπειδή είναι τόσο άνηση. 'Απλοί άνθρωποι στην έπαρχία άναρωτιούνται πώς μπορεί να παρακάθεται ό κ. Παπανδρέου, σέ ένα όργανο μέ τέτοια σύνθεση, πού οι έλάχιστες εξαιρέσεις δέν τό σώζουν. Μέ ποιούς θά κυβερνήσει ό κ. Παπανδρέου άν ό λαός του δώσει την φήφο, όταν θά είναι δεδομένη ή έχθρότητα του κρατικού μηχανισμού και όταν δέν διασκεδάζεται ή λειψανδρεία πού χαρακτηρίζει τό ΠΑΣΟΚ; 'Ούτε ή Κοινοβουλευτική 'Ομάδα φαίνεται πώς παρέχει έμψυχο ύλικό έπαρκές για μία κυβέρνηση. Και ίσως υπάρχει ή άπάντηση πώς θά αναδειχθούν νέοι άνδρες, άπάντηση όμως πού δέν ικανοποιεί, όταν ληφθεί υπόψη τό γεγονός, ότι ή άσκηση έξουσίας κάτω από όμαλές συνθήκες προϋποθέτει πείρα, κάτω από τις συνθήκες μάλιστα πού θά κυβερνήσει τό ΠΑΣΟΚ, προϋποθέτει ιδιοφυΐα και ξεχωριστές ικανότητες.

ΑΥΤΗ ή λειψανδρεία πού χαρακτηρίζει τό ΠΑΣΟΚ διαφαίνεται και στο ότι σάν μόνος πού καθορίζει και την ιδεολογία και τη γραμμή του ΠΑΣΟΚ παραμένει ό κ. Παπανδρέου. Είναι ό μόνος «πού δίνει συνεντεύξεις πού δημοσιεύονται πλατιά στην "έξορμηση" ό μόνος πού τά κείμενά του αποτελούν αντικείμενο έπίσημης ένασχόλησης. 'Αναρωτιέται ό άπλός πολίτης, άν υπάρχουν κι' άλλοι μέσα στο ΠΑΣΟΚ πού μπορούν να πουν τίποτα κι' άν ναι, γιατί δέν φαίνονται και γιατί δέν μιλάνε ποτέ αυτοί. Δέν υπάρχει άμφισβόλια πώς ή προσωπικότητα του κ. Παπανδρέου είναι ισχυρή και οι ικανότητές του μεγάλες. Νομίζουμε όμως πώς θά τόν συνέφερε τόν ίδιον να δημιουργήσει γύρω του την έντύπωση - πού πρέπει να είναι και πραγματικότητα - πώς υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι πού σκέφτονται μέσα στο ΠΑΣΟΚ, εκτός από αυτόν.

ΤΟ ΠΑΣΟΚ είχε προαναγγείλει την κατάρτιση μελετών. Στα τελευταία φύλλα της «'Εξορμησης» δημοσιεύονται όρισμένες πολύ σύντομες περιλήψεις τέτοιων μελετών. Θά ήταν σκόπιμο οι μελέτες αυτές να γίνουν γνωστές σέ μεγαλύτερη έκταση για να πληροποιηθεί ό λαός πώς σκέπτεται να λύσει τό ΠΑΣΟΚ όρισμένα προβλήματα. 'Η Κυβέρνηση μäs έχει συνηθίσει σέ λύσεις «έκ των ένόντων». 'Ο κόσμος πιστεύει πώς τό ΠΑΣΟΚ έχει λύσεις μελετημένες. Δέν γνωρίζουμε την σκοπιμότητα πού δικαιολογεί να μην γίνουν πλατιά γνωστές οι μελέτες πού έχουν πραγματοποιηθεί. 'Ο λαός δέν πρέπει να ψηφίσει ΠΑΣΟΚ μόνο σάν αντίδραση προς την Νέα Δημοκρατία. Θά πρέπει να ψηφίσει και μέ μία βεβαιότητα πώς τά προβλήματα του τόπου αυτού μπορούν να λυθούν. Και πρέπει να πεισθεί από τώρα γι' αυτό.

ΤΟ ΠΑΣΟΚ, και ό κ. Παπανδρέου

προσωπικά, παίζουν στην φάση αυτή, άντικειμενικά, έναν ιστορικό ρόλο. 'Η Κοινωνική 'Αλλαγή πού ευαγγελίζεται τό ΠΑΣΟΚ, άν θά είναι πραγματικότητα, αρχίζει ίσως να διαφαίνεται στον πρόσκληση της 'Ιστορίας τό ΠΑΣΟΚ και ό κ. Παπανδρέου; Αυτά τά ερωτήματα θέτει ό λαός, ό όποιος σκέπτεται και συνηθώς σκέπτεται σωστά. Συνηθώς δέν είναι οι λαοί πού είναι κατώτεροι των ήγετών τους, αλλά οι ήγέτες δείχνονται κατώτεροι των λαών τους. 'Η πολιτική συγκυρία οδηγεί τό ΠΑΣΟΚ και τόν κ. Παπανδρέου στην έξουσία, όπως φαίνεται, είτε τό θέλει ό ίδιος, είτε δέν τό θέλει.

ΜΙΑ άποτυχία και τη φορά αυτή θά σημαίνει, μέ μαθηματική βεβαιότητα, μία βαθιά απογοήτευση του λαού. 'Όλο τό μέρος εκείνο του λαού πού κινείται προς τό ΠΑΣΟΚ, στην φάση αυτή, θά έχει δύο έπιλογές. 'Η να γυρίσει πίσω στη Δεξιά ή να στραφεί προς την Σοσιαλδημοκρατία του κ. Πεσματζόγλου. Αυτή είναι ή μία έπιλογή. 'Ισως μάλιστα αυτή να είναι και ή έλπίδα και ή στρατηγική του νέου κόμματος. 'Η δεύτερη έπιλογή θά είναι να στραφεί ένα μεγάλο μέρος του λαού από τό χώρο του ΠΑΣΟΚ προς τό ΚΚΕ. Κι' εκεί θά μπλοκαριστεί. 'Από εκεί δέν επιστρέφει κανείς, συνηθώς. 'Υπάρχει έτσι ό κίνδυνος, αυτό τό Λαϊκό Κίνημα στο οποίο στηρίζεται τό ΠΑΣΟΚ, να εκφυλισθεί απ' τη μία σέ μία Σοσιαλδημοκρατία, έπιστάτη του άστικού καθεστώτος και του Καπιταλισμού στη χώρα μας, και απ' την άλλη, προς ένα άρτηριοσκληρωτικό ΚΚΕ, πού δέν έχει τη δυνατότητα, λόγω τοποθέτησης, αλλά ούτε την ικανότητα να προσαρμοσθεί στα ελληνικά δεδομένα. Και υπάρχει ή έλπίδα ή Κοινωνική 'Αλλαγή να γίνει πραγματικότητα. Αυτή είναι ή πρόκληση πού θέτει ή 'Ιστορία. Και σ' αυτή την πρόκληση καλούνται να απαντήσουν ιστορικά τό ΠΑΣΟΚ και συγκεκριμένα ό κ. Παπανδρέου. 'Η θ' άνοίξει δρόμους και θά γίνει ό έθνικός ήγέτης της 'Αλλαγής ή θά γίνει ό νεκροθάφτης του Λαϊκού Κινήματος.

ΦΙΛΜ

περιοδική έκδοση ανάλυσης & θεωρησης του κινηματογράφου

Κυκλοφόρησε τό 16ο τεύχος.
'Αφιερωμένο στο τρίπτυχο
ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΤΕΧΝΗ
ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
και ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ
Σελίδες 176 Δρχ. 100